

Kreft og munnhelse

- informasjon til behandler

Strålebehandling kan gi plager i munnhule, tenner og kjeve både under og etter kreftbehandlingen. Plagene varierer med strålefelt og -dose, og fra person til person. For å forebygge eventuelle plager og bivirkninger er det viktig med best mulig tann- og munnhelse. Munnhule og tenner bør undersøkes og evt. behandles for å utelukke mulige infeksjonsfoci før igangsetting av strålebehandlingen. Strålingen påvirker spyttkjertler, spytt (kvalitet og mengde), smak, slimhinner, tyggemusklene, tenner og kjeve.

Vanlige plager / seneffekter (avhengig av strålefelt og dose):

- Munntørrehet
- Såre slimhinner
- Økt risiko for infeksjon
- Økt risiko for karies
- Redusert gapeevne
- Redusert sår- og bentilheling
- Korte røtter ved stråling mot tenner i utvikling

Foto: iStock

Anbefal pasienten å ta kontakt så raskt som mulig etter endt behandling. Anbefal jevnlige kontroller, helst flere ganger det første året. Det er viktig å tilrettelegge for så god tann- og munnhygiene som mulig for pasientene. Ekstra fluor er viktig for å forebygge karies.

Det er viktig at strålefelt og dose dokumenteres i journalen. Vanlig tannbehandling kan utføres, med unntak av prosedyrer som involverer ben. Det kan være nødvendig med forebyggende antibiotika i noen tilfeller. Det må IKKE trekkes tenner eller utføres andre operasjoner i munnhulen der pasienten har fått stråling uten at dette er avklart med behandlende institusjon. Etter endt strålebehandling, avhengig av stråledose, blir blodforsyningen til kjeveben og muskler dårligere, noe som igjen kan føre til redusert tilheling. Dette kan gi kroniske betennelser som er vanskelige å behandle. Denne risikoen varer livet ut.

Pasienter kan ha rettigheter til stønad til tannbehandling jfr. folketrygdloven § 5-6 pkt. 3 og/eller 4i. Tannlegen må kunne dokumentere vurderingene for nødvendig tannbehandling. Skriftlig dokumentasjon må foreligge fra lege/spesialist/sykehusavdeling vedrørende hva slags kreftbehandling pasienten har fått. Det er svært viktig at stråledose og strålefelt er spesifisert.

pkt.3) Pasienter med kreft i munnhulen, tilgrensende vev eller hoderegionen for øvrig, får dekket tannbehandling om sykdommen i seg selv eller behandlingen av den har ført til et behov.

pkt.4i) Infeksjonsforebyggende behandling relatert til strålebehandling mot kjevene dekkes av trygden. Dersom tenner må fjernes som ledd i denne behandlingen dekkes også utgifter til nødvendig rehabilitering.

